

[Hans Hedtoft.]

dette overordentlig vigtige problem bl. a. — jeg beder den højtærede formand om tilladelse til et enkelt citat nu og senere —

„Vi hørte med interesse de bemærkninger, som den højtærede finansminister i forbindelse med spørgsmålet om de 18 måneders tjenestid gjorde om beskæftigelsen af de unge, der skal være inde i 18 måneder; de skulle, sagde ministeren, have en fornemmelse af, at der er mening i tingene. Jeg vil gerne have sagt“, sagde socialdemokratiets ordfører, „at mit parti lægger megen vægt på det synspunkt, som finansministeren her har anført, vi tillægger det overordentlig stor betydning, at det ikke blot er noget, vi hver for sig om dette anliggende kan sige, men at man gør så meget som overhovedet muligt for, at den beskæftigelse, de unge får under den 18 måneders tjenestid, der bliver tale om, bliver både forstandig og udbytterig for de pågældende.“

Der var altså tale om en meget indtrængende henstilling fra socialdemokratiet. Vi bad så stærkt, som vi kunne, om, at regeringens løfte blev holdt, at der i tide blev tilvejebragt en ordning, så de værnepligtige kunne se, at der var mening i tingene.

Hvordan er nu det løfte blevet holdt? Den højtærede forsvarsminister har for sit vedkommende bidraget til at skabe mening i tingene ved først at træffe afgørelse om 18 måneders tjenestetidens ikrafttræden den 13. februar, hvilket vil sige nogle få uger før hjemsendelsen eller tilbageholdelsen af hærens forårshold fra 1952. Ministeren har ved denne sendrægtighed fremkaldt alle de vanskeligheder, som opstår for de værnepligtige, når de ikke i god tid ved, om de skal fortsætte deres militære tilværelse indtil efteråret, eller om den ophører i dette forår. Det er rent ud sagt efter vor mening en hensynsløshed, som har været velegnet til at skabe misstemning blandt de tusinder af værnepligtige. Og den højtærede forsvarsminister kan ikke påstå, at han ikke er blevet advaret mod denne hensynsløshed overfor de værnepligtige. Vi har gjort det flere gange udenfor denne sal, og den 31. oktober i fjor var der en debat her i tinget, ved hvilken lejlighed jeg bl. a. udtalte:

„Den højtærede forsvarsminister har tøvet alt for længe med at give besked til det indkaldte mandskab. Tusinder og

tusinder af unge mennesker ved ikke i dag, om de skal sendes hjem til maj eller først i november, og derfor synes jeg, det vil være rimeligt, at den højtærede forsvarsminister ikke bliver siddende beskedent på sin plads, når problemet er rejst, men at han taler til tinget og til den danske offentlighed. Vi må have at vide, hvor langt de undersøgelser, som den højtærede forsvarsminister altfor længe har talt om, er fremskredet, og hvornår man kan få besked“.

Der kom imidlertid ikke nogen klar besked fra forsvarsministeren ved den lejlighed til tinget eller til de værnepligtige. Heller ikke da han gav tinget en redegørelse den 12. november. Ministeren begrænsede sig til at meddele, at han nu overvejede gradvis gennemførelse af de 18 måneders tjenestid. Og på hvilken måde skete det? Ja, ministeren sagde til tinget!

„Jeg har foreslået og regeringen i enighed besluttet, at 18 måneders tjenestid skal indføres gradvis ved hæren begyndende fra maj 1953.“

Regeringen havde altså truffet sin beslutning uden at forhandle med andre derom. Hvorfor da den polemiske opstilling fra forsvarsministerens side i dag: jeg har jo nævnt dette i tinget, og ingen har gjort indsigelse.

Hvad er det, den højtærede minister har gjort? Den højtærede minister har meddelt tinget, at han har foreslået og regeringen enstemmigt besluttet gradvis gennemførelse af den 18 måneders tjenestid, mig bekendt uden forhandling til nogen side. Nu skriver man i pressen: Hvorfor gjorde socialdemokratiet ikke indsigelse? Samtidig med at man retter bebrejdelse imod os om dog endelig ikke at gøre noget, der kan medvirke til, at grundlovsforslagets gennemførelse bliver forsinket!

Derimod fremkom den højtærede forsvarsminister den 31. oktober her i tinget med en udtalelse om ansvaret, som jeg gerne vil minde om. Den højtærede minister hævdede, at det er direkte forkert, at det er forsvarsministerens ansvar, hvis forudsætningerne for den forlængede tjenestetid ikke er tilstede, og ministeren tilføjede:

„Tværtimod, forholdet er det, at da vi sagde ja i Paris til at forlænge tjenestetiden fra den bestemte termin, blev der knyttet bestemte forudsætninger dertil, og de væsentligste af dem vendte